
MAGYAR MŰSA.

Költ Bétsben 24. Októberben 1787.

Jobb a' ki esméri magát alávalonak — Pêld. 12.

Tirtaeus Laurushoz.

Szereti a' szép hírt az-is a' kinek nints,
 Kap rajta, mivelhogy ez a' leg-drágább kints.
 Nints-is egyéb semmi, minden el-mulandó,
 Egyebek el-veznek, csak e' maradandó.
 Araynál, ezüftnél, 's minden gazdagságnál
 Jobb a' jó hír, nézd bár ezt bölts Salamonnál.
 A' Pálé hát Pétert méltán ösztönözi,
 Hogy bátran kéredzék a' Poéták közi.
 Szeretik ugyan-is majd minden emberek
 Böltsenek mondatni, szabó, szöts fuszterek. (1)
 Szeretné Péter-is, de van e' tzimere,
 Mint a' Poétáknak? vagy csak varró szere.

H h h h

Kíván-

(1) Sócrátés azt mondja vala, hogy ha valaki a' Theatrumon parantsolná, hogy álljanak-fel a' vargák, ötvefek, takátsok s. a. t. csak azok állanának-iel. De ha az okosoknak és igazaknak parantsolná, az egész Theatrum fel-kelne. Igen káros az életben kívált az, hogy az embereknek nagy része, mely bolond, böltsenek állítja magát.

Kívánna mint Istók menni Debretzenbe,
 'S fogát érdem nélkül vágni kegyelembe.
 Jó guftus, meg-vallom, faluból városba,
 'S pajrából rőfogni a' virágzó ro'sba.
 Jó-is vólna ha rá illenék a' palást,
 Es ki nem vetnék a' templomból Uzziást (2)
 Eddig-is jól láttam, de most jobban látom,
 Hogy néki van feje Lauré barátom!
 Vágyik mint a' róka az édes szőlőre,
 Bé-is megy, ha néznek tsak a' szemre 's főre.
 Mert vagyon Áchabnak vagy jufsa vagy botja,
 'S fejet hajt Pannonnak ártatlan Nábothja.
 Valjon miért kíván a' matska azokkal,
 Oly szép hegyen lakni, az orofzlánokkal?
 Hogy ezekkel Linné tette egy Ordoha?
 Tsak maradj kunn tótta, bor való hordóba.
 Nem lehet a' farkas együtt a juhokkal,
 Ártalmas fogu nyáj az ártatlanokkal
 Ez a' gyönyörtü kert méhet, nem daráft vár,
 Dongót és ló-daráft bé-botsátani kár.
 Külömben Barátom! nálam az a' votum,
 Minthogy Péter nélkül a' Panonum nem totum:
 Botsásd-bé, Kegyelem Országában élünk,
 Ma érdem nélkül-is jutalmat érdemlünk.
 Benn van Pilátus-is a' Hit' Formájában,
 Noha nem tartoznék oda valójában.
 Ufz az almák közt-is némelykor valami,
 Melyet el-halगतok, ámbár jól tudom mi,
 Nagy fák között terem az apró áfonya,
 Túske-fa, paponya, (3) és a' galagonya.

Saul-

(2) A' Kevélyt a' maga szerentséje vesztí-el. Lásd 2. Kron. 26.

(3) Ez egy közönséges és alacson fűnek a' néve.

Saul-is valaha volt a' Profétáknál.

Lehet hát Péter-is a' jó Poétáknál.

Híszem a' fergetek talám olyan lehet,

A' melyben akárki szolgálatot tehet.

Szükséges a' háznál a' szolga szolgáltól,

Miként a' Tanátsban egy jó ajtón-álló.

A' katonák közt-is a' tizst-vifelőnek

Parantsolajára köz-katonák lönek.

Egy néhány másában van sok apróság font,

Egy két Ispány mellett sok buta darabont

Egy szóval mindenütt kell erő láb és kéz,

Ezek nélkül semmit sem tehet a' bölts éfz. (4)

Szóllj hát a' Poéták okos gazdájának,

Fogadja-bé Pétert első lokajjának.

Ha Saul lovászból lehetett Királya,

Verfezöböl ő-is változik lokajjá.

Szent Dávid el ne üzd tölle e' spiritust,

Tedd-le citerrádát, hadd fujja ő a' thust.

Mert igen jól termett a' vers szerzésére,

Ha lehetne hinni az ő beszédére. (5)

Magát, a' mint írja leg-alább rá vette,

Noha még nem tudjuk, hogy annak ki tette.

Valyon nem Pápa e? mert Ovidius nem,

Mint hogy nem baráttya ez az én Péterem.

A' száraz tsatorna inkább nem ohajtja

A' vizet, mint a' hirt ez az ég magzatja

Eddig verfet írni nagyon szégyenlette,

De a' Publicumért azt-is félre tette.

G g g g 2

Ha

(4) A' vénekefze és az ifjak ereje által igazgattatik a' város.

(5) Vagyon oly, ki hánya gazdagságát; holott semmije nintsen. Péld. 13. A' dicsőségen való hazfontalan kapkodás nagy akadály a' Virtusnak, Theologusok

Ha úgy el nem fülne szegénynek a' dolga,
 Hogy a' Poétáknál legyen első szolga:
 Mercurius szárnyán indulj olyan részre,
 Hol a' kézre leszen szükség, nem az észre.
 Menny Pannon hegyére, 's infáld a' Tanátsot,
 Mely ebben az ügyben ne keressen gántsot,
 Ha nints ajtón-álló vagy város-szolgája,
 Itt van, mondjad, ez a' maga Poétája.
 Még ugyan az eget nem éri eszével,
 De a' Gord bogját-is el-óldná kezével.
 Mert ha ezze nints-is, keze azért lehet,
 'S a' hova idegen ész küldi, el-mehet.
 Tsak a' Publicumnak nőt szolgálatjára,
 Kevés gondja vagyon, úgy látszik, magára.
 Oly fősvény magának, hogy szalmát rágogat,
 De a' Publicumnak ért szénát osztogat, (6)
 Álmaid-is annak aranyas verseket,
 De ha fel-ébredne, hol látná ezeket? (7)
 Ugy szereti még-is álmadozófáit,
 Mint a' füles bagoly fejes magzatait.
 Hiba köztünk, melyről kevesen tehetünk,
 Hogy magunkba fokban úgy belé szeretünk. (8)
 A' szomszédban hibát, otthonn Virtuust látunk,
 Látszik, hogy nyakunkban függ kettős íszákunk.

Az

(6) A' fősvény másnak gazdag, magának szegény, 's mint a' szamar aranyat hordoz, és szénát eszik.

(7) Egy fősvény nagy kintsel álmadozván hívánnya vala a' halált a' gazdag álomért. De fel-ébredvén gazdag álmából, ismét alanni ment. *Macedon. Hypát.*

(8) Terinfzer szerént kiki magának baráttya, a' mint szokták mondani — de a' feletté való maga-szeretet minden vétkeknek oka. Ezért a' magunk tudatlanságát böltséfségnek szoktuk tartani. Es ez az a' leg-nagyobb rofsz, melynek elhárítására semmi eszközon nem gondolkodunk, minthogy magunknak igen könnyen meg-botsátunk. Es így magát megsalui

Az elsőbe nézünk szemes hínzokkal, *Sofierat.*
 De a' hátulsóba a' vakondokkal.
 A' napot-is, mikor el-fogy, akkor látjuk,
 Es a' szomszédot-is, hogy láfssa, kiáljuk.
 De bezzeg tükörbe Világért sem néznénk,
 Mert egy jó barátot mingyárt meg-ígéznénk.
 Kí magát felettébb szereti, gyűlöli,
 Es halála előtt életét meg-öli.
 Ne aludj hát mélyen Délilád' ölébe,
 Mert ellenfégidnek esel a' törébe,
 Actaeont tulajdon ebei zaklatják,
 Híjába siránkoz, mert tsak el-szaggatják.
 A' Basiliscus-is maga erejével,
 Még a' méh-is el-vész tulajdon törével.
 Maga magát ejti fogságba a' majom,
 Kerekei miatt vásik-el a' malom.
 Gyémánt a' gyémántot, nem egyéb, vásialja,
 A' tűz-is mit inkább szeret azt fel-falja.
 Sokaknak nints egyéb, tsak ez a' bálványok,
 De farkas fagu lefzsz végre a' báránnyok,
 Olyan ez a' magunk gyilkos szeretete,
 Valamint a' mérges kígyó lehellete.
 Avagy az ételben el-rejtetett horog,
 Mely hogy meg-foghafson, szemünk előtt forog. (9)
 Bár a' mi Pálnak szól, Péter-is értené,
 'S versével a' mások versét ne férténé.
 Mellyel fenn-énekel mint a' kis patsirta,
 Noha nem Gyöngyösi hanem tsak ő írta.

G g g g 3

A'

tsalni az embernek leg veszedelmesebb a' Plató mondása szerent. Mert a' magunk szeretete minden fogyatkozásunkat el-takarja.

(9) *Capientem capit uncus.* A' hal meg-fogja a' horgot, hogy meg-fogattassék.

A' folyom-is mikor éhezik, fenn repül,
 De ha tele vagyon, a' földön veszteg ül.
 Tántolnak a' kövek, örvendhet a' Sion,
 Minthogy énekelni kezdett már Amphion. (10)
 Fenn repül Icarus fija Dedalusnak,
 Szekeres Phaëton fattya Cynthiusnak.
 Az áer emeli, szél hajtja szekerét,
 Fel-futták valamint a' Mongolfietét. (11)
 Füst modra fenn repül, és fenn szekerezik,
 De rövid idore tám vízfza érkezik. (12)
 Mert ha a' szekere meg-botlik, le-omol,
 'S Péter Píláterrel (13) rutul öszve rómol.
 A' madarak-is, ha igen fenn repesnek,
 El-törvén a' szárnyok, halálosan esnek.
 Nem jó fenn héjjazni, jobb ha alatt járunk,
 Amabban igen sok, ebben niatsen kárunk
 A' termett buza-is le-süti a' fejét;
 Tsak az üres tartya gangosan tetejét.
 Szeretem én ugyan az üres pohárt-is,
 De jobb szível nézem, ha mutat Nectárt-is.
 Ne emeljünk szárvat, Szent Dávid' mondása,
 Árt a' királynak-is gyomra puffadása.
 Nabugodonozor példája tanitson,
 Es a' kevélységtől minket szabaditson.

Ne

(10) Amphion olyan szépen ceterált, hogy a' kövek egybe gyűl-
 tenek, egymásra hágtanak, egybe foglalkodtanak magoktól, és
 meg-erősítették Thebae városát az ellenfég ellen.

(11) A' tömlöket az áer, az eszteleneket a' kevélység fujja-fel,
 mely mint valamely páztor minden-felé hajtja a' Világnak
 nagy részét. *Socrates és Diogen.*

(12) Kítsoda vonna-le engemet a' földre? De ha fél-emelked-
 nél-is az égbe, mint a' keselyü; és ha a' tsillagok között hely-
 hezternéd-is a' te féztkedet; onnét-is le-vetnélek, ezt mond-
 ja az Ur. *Abdiás I.*

(13) Pilatre és Romain voltak leg-első Martyrai a' Montgol-
 fier tálláimányának.

Ne köfs hát szarvakat szárnyatlan kis eger,
Veszedelmedre lefzsz, mert lyukadba nem fér.
Hogyha a' Tanáts sem akarna szolgálni
Péternek, szünnyél-meg annak-is íntalni
Laure! és ofztán fenkihez-is máshoz
Ne járj többé, hanem menny a' Comendánshoz
Mondjad, hogy ha hozzád lenne grátziával,
Szolgálnál egy olyan szentes Rekrutával,
Kinek jó a' tzélja, tudnilik kegyesség,
Jó katona lefzen tsak lenne békefseg.
De biz azt egy ilyen kegyes sem remélhet,
Minthogy békefsegben a' kegyes nem élhet. (14)
Kérjed, könyörüljen rájta Jupiterért,
Nagy jutalmat várhat tselekedetiért.
Mert kegyes ember ez, a' mellett talpig bölts,
Ha leveleiből ki-tetfzik a' gyümöfts.
Vegye-bé kapusnak, soha meg nem bánnya,
Idvezül általa, a' mikor kívánnya.
Uram! Uram! tsak ez a' szája járása,
Melynél nints jobb, ha az a' sziv' fugallafa.
E katonáit-is, mihelyt ötet láttya,
A' kapat ki-nyitja, és mind bé-botsáttya.
Mert Péter a' neve, 's ha a' Szent le-tette
Mennyben hivatalát, e' lefzen helyerte,
De mig a' leherne, dugja-el a' kardját,
Es vífelje jobban az Apostol magát.
Másra ki ne rántsa többször hüvelyéből,
Mert biz az efze-is ki-lódul helyyéből.

Könyv

(14) *Nunquam bella piis nunquam certamina desunt; Et quocum certet, mens pia semper habet.* az az:

Veszekedés éltek 's hartz a' kegyeseknek,
Van mindég bajnoka a' kegyes feleknek.

Könyü ki-rántani, mert hamar meg-esik,
 De a' bé-tevéssel az ember meg-késik.
 Ne vágja-le senki fulit a' kardjával,
 Erje-meg, ha kegyes, a' Bibliájával.
 Nem számból szopom ezt, a' Krisztus mondotta
 Péternek, mikor ő kardját ki-rántotta.
 Azért, hogy egy néhány szent versnek írója,
 Bogár után miért lett versek' bírója?
 Nem tették bírónak, mint régentén Párist,
 Rakja-le az arany almát, 's fogjon harist.
 A' tekenős béka maradjon házában, (15)
 A' ki bölts ne szántson mások' határában.
 Igyék minden ember maga pohárából, *Peld. 5.*
 'S tanuljon bölts lenni Salamon szájából.
 Mert a' ki követ fog másra, 's mást ítéltet,
 Meg-ítéltetik az, 's nagyobb kötől félhet.
 Ne vész azért bűnös a' hibásra követ,
 Mert tégedet mint azt gonofzabb kö követ.
 Ha rág a' refzelő a' vasba meg-butul,
 Jákób-is, ha küsdik másfal, maga fántul.
 Ki vermet ás kapál másoknak számára,
 Szorgalmatofabban vígyázzon magára. (16)
 Mert ha borsfot tör-is, elébb maga érzi,
 Es a' maga orrát hamarább meg-vérzi.
 A' mi néked nem jó, roszsz a' más embernek,
 Légy hát tanitványa ama bölts Mesternek. *Ján. 13.*
 Nékem ugyan hafznos hogy van ellenségem;
 Mert ugy erősödik az én gyengeségem.

A'

A' többi mászför következik.

(15) *Tecum habita cochlea.* Ne bujj-ki tokodból mezeitelex
 tsiga.

(16) A' ki az el-esettet fel akarja emelni, szükség hogy annál
 magofabb legyen, a' ki pedig maga-is mint az ugy el van
 esve legiseg nélkül szük ölkodik. *Chrisostom.*